SÜREYC BİN YÛNUS EL-MERVEZÎ

Hadîs, tefsîr, kırâat ve fıkıh âlimlerinden. İsmi, Süreyc bin Yûnus bin İbrâhîm el-Mervezî'dir. Künyesi, Ebû Hâris'tir. Bağdâd'a yerleşip, orada ilimle meşgûl olduğu için "Bağdadî" denmiştir. Doğum târihi bilinmemektedir. 235 (m. 849) senesinin Rebî'ül-evvel ayında vefât etti.

İslâm âlimlerinin büyüklerinden olan Süreyc bin Yûnus, Süfyân bin Uyeyne, Huşeym İbni Âliyye, Abbâd bin Abbâd, Mervân bin Şuca', İsmail bin Ca'fer, Amr bin Ubeyd, Selem bin Sâlim, İbrâhîm bin Hayseme bin Irak ve daha birçok âlimden ilim aldı. Onlardan hadîs-i şerîf rivâyet etti. Kendisinden de, Ebû Yahyâ bin Saika, Muhammed bin Ubeydullah bin Münâdî, İshâk bin Süneyn el-Hatlî, Mûsâ bin Hârûn, Abdullah bin Ahmed bin Hanbel, Ebû Kâsım Begâvî, Müslim bin Haccâc en-Nişâbûrî, Ebû Zür'a ve daha pekçok âlim hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir.

O, hadîs âlimleri arasında "İmâm" derecesine yükselenlerdendi. Ahmed bin Hanbel, Yahyâ bin Maîn, Ebû Dâvûd es-Sicistânî ve daha bir çok hadîs âlimi. Onun sika (güvenilir), sadûk (rivâyetleri sağlam), zekâsı ve anlayışı kuvvetli bir âlim olduğunu bildirdiler.

Kendisi şöyle anlatıyor: Bir gece su kenarına yakın bir evde yatarken, bağıran bir kurbağa sesi işittim. Sesin geldiği tarafa baktığımda, kurbağanın yılanın ağzında çırpındığını gördüm. Yılana: "Allah aşkına onu bırak!" dedim. Yılan da kurbağayı bıraktı.

İbn-i Ca'd şöyle anlatıyor: Süreyc, çocuğu doğduğu gece bana geldi. Bana üç dirhem verip; bal, yağ ve yemeklik birşeyler istedi. "Bende bunlar yok!" dedim. Bana: "Kaplarına bir bak!" dedi. Gidip baktığımda boşaltmış olduğum kapları dolu buldum. İstediklerinden daha çok çeşitli yemekler vardı. Getirip kendisine vermek istediğimde: "Bunlar ne böyle? Hani yanımda birşey yok dememiş miydin?" dedi. Ben de ona: "Al ve sus!" dedim. O ise, "Hayır, alamam!" deyince, ona durumu anlattım. Bana, "Ben hayatta olduğum müddetçe bu hâlden kimseye bahsetme" dedi.

Rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden ba'zıları şunlardır:

"Şüphesiz ki, kişinin namazı uzun, hutbeyi kısa tutması, anlayışlı olduğuna alâmettir. Binâenaleyh siz, namazı uzun tutun. Fakat hutbeyi kısa kesin!"

Abdullah İbni Abbâs da şöyle anlatıyor: "Resûlullah (aleyhisselâm), zemzemden ayakta olduğu hâlde içerlerdi."

Çeşitli ilimlere âit yazmış olduğu eserlerden ba'zıları şunlardır:

1. Kitâb-üt-tefsîr, 2. Kitâb-üt-târih, 3. Kitâb-ün-nâsih ve'l-mensûh, 4. Kitâb-ül-kırâat, 5. Kitâb-üs-sünen fi'l-fıkh.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-4, sh. 209

2) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 84

3) Târih-i Bağdâd cild-9, sh. 219

4) Tehzîb-üt-tehzîb cild-3, sh. 457